

BENAZIR BHUTTO-CORY AQUINO

La primera dama de Pakistan

Benazir Bhutto, filla de l'executat president Zulfikar Ali Bhutto, deixà fa dos mesos l'exili londinenc i tornà a Pakistan, amb les despulles del seu germà enverinat, per forçar la transició democràtica. Des d'aleshores, els atemptats la persegueixen, evitant que es converteixi en la primera dona que dirigeix un estat musulmà.

Quan el passat 9 d'abril Benazir Bhutto deixà el seu exili voluntari a Londres per tornar a Pakistan, es marcà un difícil objectiu. Les darreres paraules de l'actual líder de l'oposició, a punt de pujar a l'avió, foren: «Vull fer per Pakistan el mateix que la senyora Aquino ha fet per Filipines. Sense violència obrirem un període de transició política amb eleccions lliures i democràtiques». Les seves intencions no semblen agradar a l'actual president de Pakistan, Zia ul-Hag, que ignora les peticions de la filla del darrer president electe d'aquell país, Zulfikar Ali Bhutto, executat fa set anys pel règim de Zia.

Benazir començà a recórrer tot el país per tal de reorganitzar el partit del seu pare, People's Party PPP (Partit del Poble Pakistanès), i articular-lo com la força de l'oposició política al general Zia. Les amenaces d'atemptats s'han succeït arreu de les places on Benazir ha acudit en aquests darrers seixanta dies. Mitings, manifestacions i reunions de seguidors de Bhutto han estat marcats per la violència i els aldarulls. El darrer 30 de maig una bala «perduda» de la policia matà Fagir Iqbal Misbaner, el número tres del PPP, durant una concentració en suport de l'oposició a la província de Sind, al sud del país. Benazir manifestà aleshores que l'assassinat havia estat una provocació premeditada contra els seguidors del partit. La líder afegí:

Benazir Bhutto, encara a Londres.

Benazir Bhutto, filla de l'executat president Zulfikar Ali Bhutto, ha tornat a Pakistan per formar un partit d'oposició que acabe amb el règim del general Zia-ul-Hag. Benazir Bhutto, assetjada pels atemptats, pretén seguir al seu país l'exemple de Cory Aquino a Filipines.

Conxa Rodríguez (Londres)

«L'han matat per fer-nos saber que, si una bala «perduda» pot arribar a ell, ens pot arribar també a nosaltres». En el seu recorregut per Pakistan, Benazir ha denunciat més d'una vegada els atacs a membres i seus del seu partit. L'objectiu pacífic que es fixà fa dos mesos a Londres no ha esdevingut una tasca fàcil.

Benazir Bhutto, de 33 anys, posant-se al cap del partit que dirigeix el seu pare, ha heretat també tot el bagatge polític i personal d'una de les famílies més poderoses i desgraciades del Pa-

kistan dels darrers anys. Segons el seu propi relat, Benazir fou una noia consentida i privilegiada fins als 16 anys; vivia a Pakistan, vestia roba que li duïen d'Amèrica i Europa i era educada sota els patrons britànics per criades i professores que assistien la casa. El seu avi s'havia enriquit amb grans possessions de terrenys al sud de Pakistan i s'havia dedicat també a la política i al liderat religiós.

Al 1956, quan Benazir tenia tres anys, el seu pare, educat a Berkeley i Oxford, començà la carrera política i aviat encapçalà la representació pakistanesa a les Nacions Unides i fou ministre d'Afers Estrangers. De la seua segona dona nasqueren quatre fills: Shahnawaz, que morí emmetzinat, Sanam, Murtaza i Benazir.

Al 1969, quan tenia 16 anys, Benazir anà als Estats Units a estudiar. Aquesta època, recordava als mitjans de comunicació des del seu exili europeu, «em forçà a créixer d'una altra manera. Havia de caminar per anar a la universitat, sempre m'havien dut en cotxe; havia de menjar a grans menjadors; servir-me jo mateixa; seure en qualsevol lloc al costat d'algú; tenia fred, molt de fred i odiava tot allò». Al 1971, Pakistan Est (avui Bangla Desh) es rebel·là contra l'explotació exercida per Pakistan Oest. Diferències geogràfiques, racials, lingüístiques, culturals i econòmiques separaven els dos Pakistans.

La guerra de Bangla Desh agafà Benazir als Estats Units i l'impacte que tingué a Europa i Amèrica, amb el fa-

mós concert organitzat per George Harrison o les cançons de Joan Baez, començà a «obrir els ulls» de Benazir. «Tan aviat com deies que eres de Pakistan, la gent et deia: Ah, Pakistan, el país que comet tantes atrocitats a Bangla Desh. Jo no ho podia creure». Al desembre de 1971, el pare de Benazir, membre del govern que dirigia el país, acudí a una reunió del Consell de Seguretat de les Nacions Unides a Nova York, per cercar una negociació i acabar la guerra que el seu exèrcit estava perdent. Zulfikar agafà la seua filla de la universitat i la instal·là amb ell a un hotel de Nova York.

Benazir, que aleshores encara no havia fet vint anys, seguí de prop les negociacions que ocupaven el seu pare. «Allà vaig rebre la meua primera lliçó de política», reconegué fa poc temps a Londres. «El meu pare m'havia avisat que no l'interrompés durant les seves reunions». L'any següent, Benazir estudià Ciències Polítiques i Econòmiques a Oxford i fou elegida presidenta del Sindicat d'Estudiants. Educada com estava sota els patrons britànics, Oxford no li fou tan estrany com Radcliffe. Encara que les diferències religioses persistien, s'imposava la tolerància.

Mentre Benazir estudiava a Oxford, el seu pare es convertia en un polític liberal, que ja havia autoritzat els partits polítics al 1970 sota la presidència del Yahya Khan i es convertia en el president electe del país. Al juliol de 1977, Benazir tornà a Pakistan, amb els títols d'Oxford i Radcliffe i la intenció d'iniciar-se en la diplo-

màcia i viatjar a Amèrica pel setembre. El seu pare li tenia preparat un bon lloc en el cos diplomàtic. Però en arribar el setembre, el seu pare estava a la presó acusat de conspirar contra la mort d'un membre del partit i esperava judici. «Fixa't —li digué en una visita que ella li féu— com canvien les coses». Benazir, que havia vist com li queien les llàgrimes al 1971 a Nova York, no sap encara com es produí la seva mort i la descriu com «mort judicial». La sentència, al cap d'any i mig, fou execució.

Dels darrers nou anys, Benazir n'ha passat sis al Pakistan empresonada o arrestada, en els quals ha vist impotent el procés que dugué el seu pare a l'execució. En els períodes de llibertat vigilada, Benazir viatjava per Pakistan atenent les conseqüències que s'havien desencadenat amb l'execució del seu pare i del partit que ell encapçalava. Finalment, dos anys enrere, trià l'exili voluntari a Europa. Els seus germans Shahnawaz i Murtaza s'aproparen a un grup terrorista, Al-Zulfikar, que des d'Afganistan i d'altres països iniciaren la lluita armada contra el règim del general Zia.

Al 1981 el grup segrestà un avió de les línies pakistaneses que volava a Damasc per forçar l'alliberació d'un grup de seguidors de Bhutto empresonats a Pakistan Oest. La dona de Shahnawaz fou detinguda per la policia francesa. Al parer de Benazir, aquest afer deteriorà la imatge de la família Bhutto, i els seus germans quedaren exclosos de la lluita política que ella encapçalava. Al juliol de 1985,

...aquest estiu amb

**RAMON MUNTANER
LA VELLA DIXIELAND
LA MURGA
GREC**

CONTRACTACIO:

Al vostre agent habitual o bé directament a:

**MANAGEMENT
I DISSENY D'ESPECTACLES**

c/Ample 33, 2^a 08002 BARCELONA

☎ 310 53 62 - 310 54 62

**Membres de l'Associació de Representants
Tècnics de l'Espectacle (A.R.T.E.)**

**Centre
Carles Salvador**

CURSOS PER CORRESPONDÈNCIA

1. Llengua i Literatura:

- Curs d'Iniciació.
- Curso de Iniciación (per a castellanoparlants).
- Curs Bàsic.
- Curs Progressiu de Llengua.
- Curs de Professorat.

2. País Valencià:

- Economia del País Valencià.
- Geografia i Història del País Valencià.

Matrícula oberta durant tot l'any, tret del mes d'agost.

Per a més informació, adreceu-vos al Centre Carles Salvador, Moratín, 15, 8a. 46002-València

el seu germà Shahnawaz fou emmetznat al seu pis de Canes (França) poc després de tornar d'Afganistan. Al terra del seu pis morí lentament i dolorosament, en una mort que Benazir qualifica de «mort política».

En el darrer any, Benazir, des de Londres, ha participat en tot el procés que els tribunals francesos han seguit sobre la mort del seu germa. A més,

«Amb les cançons de Joan Baez vaig començar a obrir els ulls.»

ha assistit la seva mare en una lluita desesperada contra el càncer.

Benazir tornà el passat abril a Pakistan amb les despulles de Shahnawaz, que fou enterrat a Larkana amb un funeral propi d'un heroi. Des de l'arribada, els atemptats la persegueixen, però ella segueix decidida a ser la primera dona que dirigeixi un país musulmà. La família, el matrimoni, els estudis i les amistats han passat a segon lloc per aquesta dona que d'ofici ha triat la política. Els eslògans del PPP tornen a sentir-se entre la població de Pakistan, que rebé tumultuosament Benazir. La seva doctrina es resumeix amb quatre punts: l'Islam és la nostra fe; la democràcia, la política; el socialisme, l'economia, i tot el poder per al poble.

El general Zia no sembla disposat a escoltar-la i la seva condició de dona constitueix un repte històric que acaba de començar. □

MOLT MÉS QUE UNA CADENA DE TELEVISIÓ

Televisa, el poder del Mundial

Amargaren la primera fase del Mundial a base de constants fallides d'imatge i so. Però demostraren, fent jugar els futbolistes a migdia, que són els que manen. Ara el Mundial ha acabat. Però Televisa queda. Són els amos: vídeos, alumini, automòbils, borsa i ara, potser, les dues companyies aèries de l'estat. A Mèxic.

M. A.

Ha acabat el Mundial de futbol de més calor. Jugar a migdia, a l'altura de Mèxic, no era sinó un crim per als jugadors. A la segona part no podien ni córrer. Al final, durant la pròrroga no podien ni controlar el seu cervell. Als penals fallaven. ¿I per què jugaven a aquestes hores tan estranyes? Perquè així ho va imposar Televisa. Perquè aquesta era la manera en què els telespectadors europeus podien veure a una hora confortable els partits. I Televisa, fer negoci.

Amargaren la primera fase amb constants fallides d'imatge i so. Però va quedar clar que eren els amos. Uns amos, però, no només del Mundial-86. Televisa és poc menys que l'ama de Mèxic.

De moment, l'empresa controla cinc cadenes de televisió, vint periòdics, amb un tiratge global de quinze milions d'exemplars, un enorme grup de *night-clubs* a Mèxic Districte Federal i una cadena de grans hotels a Acapulco; el monopoli dels vídeos mexicans, dos equips de futbol de primera divisió (el Nexaca i el Cobras de Queretaro), empreses d'alumini, concessionàries d'automòbils (General Motors, Cheverolet i Volkswagen), activitats de borsa (Invermexico)... i l'Estadi Azteca, que també és propietat seua. I una gran inversió en portes: Televisa podria fer-se aviat amb el control de Mexicana de Aviación i Aeromexico —les dues companyies paraestatales de vols—. I amb això s'asseguraria també el monopoli del trànsit aeri del país.

I, d'altra banda, els seus lligams amb l'estat no són gens ficticis. Cada desnacionalització va a les seues mans. Un dels tres fundadors de la ca-

sa, Miguel Alemán, va ser president de la república. La inauguració del primer canal de la que seria, passat el temps, Televisa, es va realitzar amb un missatge seu com a president. Era Canal 4 i allò era setembre de 1950. Alemán havia cedit la concessió a Rómulo O'Farrel, el segon dels fundadors de la casa. El tercer a unir-se al trio va ser Emilio Azcárraga, propietari d'una emissora de ràdio i creador de Canal 2-Telecentro l'any 1951. L'any següent, un enginyer de nom Camarena crea un Canal 5, però no aconsegueix terreny per dreçar-ne les antenes. O Farrel i Azcárraga aconsegueixen el terreny i tots plegats muntten Telesistema SA. Un pas més cap al monstre televisiu que ha dominat, més que els àrbrites, el desenvolupament del Mundial.

Hàbilment, quan és pretén a Mèxic una llei sobre la televisió, la influència d'aquests homes capgirarà per complet el sentit del projecte: de televisió pública —de l'estat— a televisió de servei públic —privada, però rendint servei a l'estat—. És el matrimoni perfecte. L'estat facilita l'existència de Televisa. Televisa, la de l'estat. Durant les matances dels Jocs Olímpics de 1968, la televisió dels O'Farrel, Azcárraga i Alemán serví per distraure l'atenció del país i divertir-lo mentre en la plaça de les Tres Cultures l'exèrcit assassinava estudiants.

Tres anys després, naix oficialment Televisa amb l'associació del grup Azcárraga i Canal 8, una petita emissora de televisió. A partir d'aquest moment, la seua força i la seua importància creixerà més i més. Tant, que podrà obligar els futbolistes a jugar a migdia. Clar que, en la FIFA també hi ha, comodament instal·lats, alguns dels dirigents de Televisa. ¿No en caldria una altra! □